Downloaded via the EU tax law app / web

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

17 ta' Frar 2005 (*)

"Sitt Direttiva VAT – E?enzjoni tal-log?ob ta' l-azzard – Iffissar tal-kundizzjonijiet u l-limiti ta' l-e?enzjoni – Su??ettar tal-log?ob organizzat barra mill-ka?inò pubbli?i – Osservanza tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali – Artikolu 13B(f) – Effett dirett"

Fil-kaw?i mag?quda C-453/02 u C-462/02

li g?andhom b?ala su??ett domandi g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Bundesfinanzhof (il-?ermanja), permezz ta' de?i?jonijiet tas-6 ta' Novembru 2002, li waslu fil-Qorti tal-?ustizzja rispettivament fit-13 u t-23 ta' Di?embru 2002, fil-pro?edimenti

Finanzamt Gladbeck

vs

Edith Linneweber (C-453/02)

u

Finanzamt Herne-West

vs

Savvas Akritidis (C-462/02),

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn C. W. A. Timmermans, President ta' l-Awla, C. Gulmann u R. Schintgen (Relatur), Im?allfin,

Avukat ?enerali: C. Stix-Hackl,

Re?istratur: M.-F. Contet, Amministratur Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tas-26 ta' Mejju 2004,

wara li rat l-osservazzjonijiet ippre?entati

- g?al E. Linneweber, minn M. Nettesheim, Rechtsanwalt,

- g?all-Gvern ?ermani?, minn W.-D. Plessing, b?ala a?ent, assistit minn D. Sellner, Rechtsanwalt,

- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn E. Traversa u K. Gross, b?ala a?enti, assistiti minn A. Böhlke, Rechtsanwalt,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tat-8 ta' Lulju 2004,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 Id-domandi g?al de?i?joni preliminari jirrigwardaw l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill Nru 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U L 145, p. 1, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva").

2 Dawn id-domandi ?ew ippre?entati fil-kuntest ta' kaw?i bejn, minn na?a, il-Finanzamt Gladbeck u E. Linneweber, fil-kwalita' tag?ha ta' eredi universali ta' ?ew?ha li miet fl-1999, u min-na?a l-o?ra, il-Finanzamt Herne-West u S. Akritidis rigward il-?las tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar 'il quddiem il-"VAT") fuq id-d?ul mill-operazzjoni ta' log?ob ta' l-azzard.

Il-kuntest ?uridiku

Il-le?i?lazzjoni Komunitarja

3 L-Artikolu 2 tas-Sitt Direttiva, li jikkostitwixxi t-Titolu II ta' din, intitolat "Applikazzjoni", jipprovdi:

"Dawn li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud:

1. il-provvista ta’ o??etti u servizzi mag?mula bi ?las fit-territorju tal-pajji? minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali;

[…]"

4 Skond l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri g?andhom je?entaw mill-VAT:

"im?atri, lotteriji u forom o?rajn ta’ log?ob, so??etti g?all-kundizzjonijiet u g?al-limitazzjonijet [limiti] imfasslin minn kull Stat Membru".

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

5 L-Artikolu 1(1) ta' l-Umsatzsteuergesetz 1993 (li?i ta' l-1993 dwar it-taxxa fuq fatturat, BGBI. 1993 I, p. 565, iktar 'il quddiem l-"UStG") jissu??etta g?all-VAT l-operazzjonjiet mag?mula bi ?las fit-territorju tal-pajji? minn imprenditur fil-kuntest ta' l-attività tieg?u.

6 Skond l-Artikolu 4(9)(b) tal-UStG, il-fatturat li jaqa' ta?t il-li?i dwar l-im?atri u l-lotteriji, kif ukoll il-fatturat tal-ka?inò pubbli?i li g?andhom li?enzja, li jirri?ulta mill-operazzjoni ta' dawn il-ka?inò huma e?enti mill-VAT.

Il-kaw?i prin?ipali u d-domandi preliminari

Il-kaw?a C-453/02

7 E. Linneweber hija l-eredi universali ta' ?ew?ha li miet fl-1999. Dan ta' l-a??ar kellu awtorizzazzjoni amministrattiva sabiex jipprovdi lill-pubbliku, bi ?las, magni g?al-log?ob u magni g?al-log?ob tad-divertiment fil-kafeteriji kif ukoll fis-swali tal-log?ob li huwa kellu. E. Linneweber u r-

ra?el tag?ha ddikjaraw id-d?ul mill-operazzjoni ta' l-imsemmija apparati g?as-snin finanzjarji 1997 u 1998 b?ala mhux su??ett g?all-VAT, min?abba li d-d?ul mill-operazzjoni ta' magni g?al-log?ob mill-ka?inò awtorizzati huwa e?enti minn din it-taxxa.

8 Il-Finanzamt Gladbeck qies, min-na?a l-o?ra, li d-d?ul in kwistjoni ma kienx e?enti ta?t l-Artikolu 4(9)(b) ta' l-UStG, g?aliex ma kienx su??ett g?at-taxxa fuq l-im?atri, it-ti?rijiet u l-lotteriji u ma kienx ?ej mill-operazzjoni ta' ka?inò pubbliku awtorizzat.

9 Il-Finanzgericht Münster, li quddiemu ?iet imressqa l-kaw?a, laqa' r-rikors imressaq minn E. Linneweber, g?ar-ra?uni li, b'analo?ija ma' dak li l-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet fis-sentenza tag?ha tal-11 ta' ?unju 1998, Fischer (C-283/95, ?abra p. I-3369), id-d?ul li ?ej minn magni g?al-log?ob g?andu jkun e?enti mill-VAT skond l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, fil-punt 28 ta' l-imsemmija sentenza, il-Qorti tal-?ustizzja kkonstatat li l-prin?ipju ta' newtralità fiskali jipprekludi, fil-qasam ta' ?bir tal-VAT, distinzjoni bejn it-tran?azzjonijiet le?iti u t-tran?azzjonijiet ille?iti.

10 Sabiex isostni r-rikors tieg?u g?al "Revi?joni", imressaq quddiem il-Bundesfinanzhof, il-Finanzamt Gladbeck sostna li l-?ugati u l-possibbiltajiet ta' reb? huma ?afna og?la fil-ka? ta' apparati installati fil-ka?inò milli fil-ka? ta' l-apparati operati barra minn dawn l-istabbilimenti. G?aldaqstant, bil-kontra ta' dak li ammetta l-Finanzgericht Münster, ma te?istix kompetizzjoni bejn dawn i?-?ew? tipi ta' apparati.

11 Peress li qieset li s-soluzzjoni tal-kaw?a mressqa quddiemha te?tie? l-interpretazzjoni tas-Sitt Direttiva, il-Bundesfinanzhof idde?ieda li jissospendi l-pro?edimenti u li jressaq quddiem il-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

"1) L-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat […] fis-sens li Stat Membru ma jistax jissu??etta g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud l-organizzazzjoni ta' log?ob ta' l-azzard jew ta' flus meta l-organizzazzjoni ta' tali log?ob minn ka?inò pubbliku awtorizzat hija e?enti?

2) L-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva […] jipprojbixxi lil Stat Membru milli jissu??etta g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud l-operazzjoni ta' magni tal-log?ob g?ar-ra?uni biss li, f'ka?inò pubbliku awtorizzat, tali operazzjoni hija e?enti jew g?andu wkoll ji?i stabbilit li l-magni tal-log?ob operati barra mill-ka?inò huma komparabbli fuq punti essenzjali, b?al per e?empju l-?ugata massima u r-reb? massimu, ma' dawk operati fil-ka?inò?

3) Min jinstalla l-apparati jista' jinvoka l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 3B(f) tas-Sitt Direttiva […]?"

Il-kaw?a C-462/02

12 Hekk kif jirri?ulta mill-inkartament mibg?ut lill-Qorti tal-?ustizzja mill-qorti tar-rinviju, S. Akritidis opera, bejn l-1987 u l-1991, sala tal-log?ob f'Herne-Eickel. Hemmhekk huwa kien jorganizza log?ob tar-*roulette* kif ukoll log?ob tal-karti. Skond l-awtorizzazzjoni li huwa kellu, dan il-log?ob kellu ji?i pprattikat b'osservanza tar-regoli definiti skond ?ertifikat ta' approvazzjoni ("Unbedenklichkeitsbescheinigung") ma?ru? mill-awtoritajiet kompetenti.

13 Bejn l-1989 u l-1991, S. Akritidis ma osservax ir-regoli stabbiliti mill-awtoritajiet kompetenti, kemm fir-rigward tal-log?ob tar-*roulette* kif ukoll fir-rigward tal-log?ob tal-karti. G?aldaqstant, b'mod partikolari, huma ma u?ax il-bord tal-log?ob, ma rrispettax l-ammont massimu tal-?ugati u ma ?ammx re?istru tal-fatturat mill-operazzjoni tal-log?ob in kwistjoni.

14 Il-Finanzamt Herne-West evalwa l-fatturat g?all-imsemmi perijodu billi ?a in kunsiderazzjoni d-d?ul ille?itu mill-organizzazzjoni tal-log?ob tar-*roulette* u tal-karti. Wara o??ezzjoni ta' S. Akritidis u fid-dawl tas-sentenza Fischer, i??itata iktar 'il fuq, il-Finanzamt Herne-West idde?ieda li ma

jissu??ettax id-d?ul mil-log?ob tar-*roulette* g?all-VAT. Madankollu huwa dde?ieda li jikkunsidra l-log?ob tal-karti organizzat b'mod ille?itu b?ala taxxabbli u stabbilixxa b'mod fiss il-fatturat li g?andu x'jaqsam ma' l-organizzazzjoni ta' dan il-log?ob.

15 S. Akritidis ressaq rikors kontra din id-de?i?joni quddiem il-Finanzgericht Münster. Din il-qorti dde?idiet li, skond il-prin?ipji indikati mill-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza tag?ha Fischer, i??itata iktar 'il fuq, il-log?ob tal-karti in kwistjoni kellu, skond l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva, ji?i e?enti mill-VAT. Barra minn hekk hija qieset li S. Akritidis seta' jinvoka direttament l-imsemmija dispo?izzjoni quddiem il-qrati nazzjonali. M'hemm l-ebda ra?uni g?alfejn l-applikazzjoni tal-prin?ipji stabbiliti mill-Qorti tal-?ustizzja fl-imsemmija sentenza g?andhom ji?u limitati g?al-log?ob tar-*roulette*.

16 B'sostenn g?ar-rikors tieg?u g?al "Revi?joni" imressaq quddiem il-Bundesfinanzhof, il-Finanzamt Herne-West sostna li l-prin?ipji li rrefera g?alihom il-Finanzgericht Münster ma jistg?ux ji?u trasposti g?al-log?ob tal-karti fil-kaw?a in kwistjoni. F'dan il-ka?, b'differenza g?al-log?ob in kwistjoni fil-kaw?a li tat lok g?as-sentenza Fischer, i??itata iktar 'il fuq, m'hemm ebda kompetizzjoni bejn il-log?ob tal-karti organizzat minn S. Akritidis u dak organizzat mill-ka?inò, peress illi dan il-log?ob mhux verament komparabbli. S. Akritidis, min-na?a tieg?u, isostni li l-log?ob tal-karti hekk kif kien intlag?ab fl-istabbilimenti tieg?u jikkorrispondi g?al "*black jack*" li jintlag?ab fil-ka?inò pubbli?i awtorizzati.

17 Peress li qies li s-soluzzjoni tal-kaw?a li tressqet quddiemu te?tie? l-interpretazzjoni tas-Sitt Direttiva, il-Bundesfinanzhof idde?ieda li jissospendi l-pro?edimenti u li jressaq quddiem il-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

"1) L-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva […] jipprojbixxi lil Stat Membru milli jissu??etta g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud l-organizzazzjoni ta' log?ob tal-karti meta l-organizzazzjoni ta' log?ob b?al dan minn ka?inò pubbliku awtorizzat hija e?enti jew g?andu ji?i stabbilit ukoll li l-log?ob tal-karti organizzat barra mill-ka?inò huwa komparabbli, fuq punti essenzjali, b?ar-regoli tal-log?ob, il-?ugata massima u r-reb? massimu, ma' dak organizzat fil-ka?inò?

2) L-organizzatur jista' jinvoka l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva […]?"

18 Permezz ta' digriet tal-President tal-Qorti tal-?ustizzja tas-6 ta' Frar 2003, il-kaw?i C-453/02 u C-462/02 ?ew mag?quda g?all-finijiet tal-pro?edura bil-miktub, tal-pro?edura orali u tas-sentenza.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda fil-kaw?a C-453/02

19 B'mod preliminari, g?andu ji?i mfakkar, minn na?a, li l-Artikolu 4(9)(b) tal-UStG je?enta mill-VAT il-fatturat mag?mul mill-ka?inò pubbli?i awtorizzati permezz ta' log?ob jew apparati g?al-log?ob ta' l-azzard ming?ajr ma jispe?ifika l-forma jew il-metodi ta' organizzazzjoni u ta' operazzjoni ta' l-imsemmija log?ob u apparati.

20 Min-na?a l-o?ra, hekk kif il-Bundesfinanzhof ippre?i?a fid-de?i?joni tar-rinviju, g?andu ji?i kkonstatat li l-ka?inò pubbli?i awtorizzati m'huma su??etti g?al ebda limitazzjoni f'dak li g?andu x'jaqsam mal-log?ob u l-apparati g?al-log?ob ta' l-azzard li huma jistg?u joperaw.

21 B'hekk, il-log?ob u l-apparati g?al-log?ob ta' l-azzard b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali in kwistjoni jistg?u, indipendentement mill-metodi li skondhom il-log?ob ?ie organizzat, ji?u operati mill-ka?inò pubbli?i awtorizzati, ming?ajr ma l-fatturat li dawn ji??eneraw mill-operazzjoni ta' l-imsemmi log?ob ji?i su??ett g?all-VAT.

22 F'dawn i?-?irkustanzi, l-ewwel domanda fil-kaw?a C-453/02 g?andha tinftiehem b?ala wa?da li tistaqsi essenzjalment jekk l-Artikolu 13B tas-Sitt Direttiva g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprovdi li l-operazzjoni tal-log?ob u ta' l-apparati g?al-log?ob ta' l-azzard kollha hija e?enti mill-VAT meta dan isir f'ka?inò pubbli?i awtorizzati, filwaqt li l-e?er?izzju ta' din l-istess attività minn operaturi g?ajr milli l-operaturi ta' ka?inò ma jibbenefikax minn din l-e?enzjoni.

23 Sabiex ting?ata risposta g?ad-domanda hekk riformulata, g?andu ji?i mfakkar li mill-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva jirri?ulta li l-operazzjoni tal-log?ob u ta' l-apparati g?al-log?ob ta' l-azzard g?andha ti?i e?enti, b?ala regola ?enerali, mill-VAT, filwaqt li l-Istati Membri jibqg?u madankollu kompetenti sabiex jistabbilixxu l-kundizzjonijiet u l-limiti ta' din l-e?enzjoni (sentenza Fischer, i??itata iktar 'il fuq, punt 25)

24 Madankollu, fl-e?er?izzju ta' din il-kompetenza, l-Istati Membri g?andhom jirrispettaw il-prin?ipju ta' newtralità fiskali. Hekk kif jirri?ulta mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, dan il-prin?ipju jipprekludi, partikolarment, li merkanzija jew provvista ta' servizzi simili, li g?aldaqstant jinsabu f'kompetizzjoni bejniethom, ji?u ttrattati b'mod differenti f'dak li g?andu x'jaqsam mal-VAT, b'tali mod li l-imsemmija merkanzija jew l-imsemmija provvista g?andhom ji?u su??etti g?al rata uniformi (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-11 ta' Ottubru 2001, Adam, C-267/99, ?abra p. I-7467, punt 36, u tat-23 ta' Ottubru 2003, Il-Kummissjoni vs Il-?ermanja, C-109/02, ?abra p. I-12691, punt 20).

25 Issa, minn din il-?urisprudenza, kif ukoll mis-sentenzi tas-7 ta' Settembru 1999, Gregg (C-216/97, ?abra p. I-4947, punt 20) u Fischer, i??itata iktar 'il fuq, jirri?ulta li, sabiex ji?i evalwat jekk prodotti jew provvista ta' servizzi humiex simili, l-identità tal-produttur jew tal-fornitur ta' servizzi u l-forma ?uridika ta?t liema dawn je?er?itaw l-attivitajiet tag?hom huma, b?ala regola ?enerali, irrilevanti.

26 Fil-fatt, hekk kif l-Avukat ?enerali osservat fil-punti 37 u 38 tal-konklu?jonijiet tag?ha, sabiex ji?i stabbilit jekk kienx hemm xebh bejn l-attivitajiet in kwistjoni fil-kaw?a li tat lok g?as-sentenza Fischer, i??itata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-?ustizzja e?aminat biss il-komparabbiltà ta' l-attivitajiet in kwistjoni u ma ?aditx in kunsiderazzjoni l-argument li, fir-rigward tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali, il-log?ob ta' l-azzard jiddistingwi ru?u bis-sempli?i fatt li huwa organizzat minn jew fil-ka?inò pubbli?i awtorizzati.

27 G?aldaqstant, fil-punt 31 tas-sentenza tag?ha Fischer, i??itata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva jipprekludi li Stat Membru jissu??etta g?all-VAT l-operazzjoni illegali ta' log?ob ta' l-azzard organizzat barra minn ka?inò pubbliku awtorizzat, filwaqt li l-operazzjoni ta' l-istess log?ob ta' l-azzard minn tali stabbiliment jibbenefika minn e?enzjoni.

28 Issa, peress li l-identità ta' l-operatur ta' log?ob ta' l-azzard mhijiex rilevanti meta jrid ji?i stabbilit jekk l-organizzazzjoni ille?ita ta' l-imsemmi log?ob g?andhiex titqies b?ala f'kompetizzjoni ma' l-organizzazzjoni le?ita ta' l-istess log?ob, *a fortiori*, g?andu jkun l-istess meta jrid ji?i stabbilit jekk ?ew? log?biet jew apparati g?al-log?ob ta' l-azzard operati legalment g?andhomx jitqiesu b?ala f'kompetizzjoni bejniethom.

29 Minn dan jirri?ulta li, fl-e?er?izzju tal-kompetenzi mog?tija lilhom mill-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva, ji?ifieri l-iffissar tal-kundizzjonijiet u limiti li fihom l-operazzjoni ta' log?ob u ta' apparati g?al-log?ob ta' l-azzard tista' tibbenefika minn e?enzjoni tal-VAT prevista minn din id-dispo?izzjoni, l-Istati Membri ma jistg?ux validament jissu??ettaw il-benefi??ju ta' l-imsemmija e?enzjoni g?all-identità ta' l-operatur ta' l-imsemmija log?ob u apparati.

30 Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, ir-risposta g?all-ewwel domanda mressqa fil-kaw?a C-453/02 g?andha tkun li l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li huwa jipprekludi le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprovdi li l-operazzjoni tal-log?ob u ta' l-apparati g?al-log?ob ta' l-azzard kollha hija e?enti mill-VAT meta din issir fil-ka?inò pubbli?i awtorizzati, filwaqt li l-e?er?izzju ta' din l-istess attività minn operaturi g?ajr milli l-operaturi ta' tali ka?inò ma jibbenefikax minn din l-e?enzjoni.

Fuq it-tieni domanda fil-kaw?a C-453/02 u l-ewwel domanda fil-kaw?a C-462/02

31 Fid-dawl tar-risposta mog?tija g?all-ewwel domanda fil-kaw?a C-453/02, m'hemmx lok li ting?ata risposta la g?at-tieni domanda f'din l-istess kaw?a u lanqas g?all-ewwel domanda fil-kaw?a C-462/02.

Fuq it-tielet domanda fil-kaw?a C-453/02 u t-tieni domanda fil-kaw?a C-462/02

32 B'dawn id-domandi, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment jekk l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva g?andux effett dirett, fis-sens li jista' ji?i invokat minn operatur ta' log?ob jew ta' apparati g?al-log?ob ta' l-azzard quddiem il-qrati nazzjonali sabiex ti?i esklu?a l-applikazzjoni tar-regoli tad-dritt nazzjonali li mhumiex kompatibbli ma' din id-dispo?izzjoni.

33 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li, fil-ka?ijiet kollha fejn dispo?izzjonijiet ta' direttiva jidhru b?ala li huma, mil-lat tal-kontenut tag?hom, bla kundizzjoni u pre?i?i bi??ejjed, dawn id-dispo?izzjonijiet jistg?u ji?u invokati, fin-nuqqas ta' mi?uri ta' implementazzjoni adottati fit-termini previsti, kontra kull dispo?izzjoni nazzjonali li mhijiex konformi mad-Direttiva, jew ukoll safejn huma jiddefinixxu drittijiet li l-individwi jistg?u jsostnu, kontra l-Istat (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' Jannar 1982, Becker, 8/81, ?abra p. 53, punt 25; ta' l-10 ta' Settembru 2002, Kügler, C-141/00, ?abra p. I-6833, punt 51, u ta' l-20 ta' Mejju 2003 Österreichischer Rundfunk *et*, C-465/00, C-138/01 u C-139/01, ?abra p. I-4989, punt 98).

34 Fir-rigward, aktar pre?i?ament, ta' l-Artikolu 13B tas-Sitt Direttiva, jirri?ulta mill-?urisprudenza li, minkejja li din id-dispo?izzjoni ming?ajr dubju tag?ti mar?ni ta' diskrezzjoni lill-Istati Membri sabiex jistabbilixxu l-kundizzjonijiet ta' l-applikazzjoni ta' xi w?ud mill-e?enzjonijiet li hija tipprovdi, jibqa' l-fatt li Stat Membru ma jistax jipprekludi lil kontribwent li huwa kapa?i jipprova li s-sitwazzjoni fiskali tieg?u effettivament taqa' ta?t wa?da mill-kategoriji ta' e?enzjoni msemmija mis-Sitt Direttiva l-fatt li dan l-Istat ma adottax id-dispo?izzjonijiet inti?i, pre?i?ament, sabiex ti?i ffa?ilitata l-applikazzjoni ta' din l-istess e?enzjoni (is-sentenza Becker, i??itata iktar 'il fuq, punt 33).

35 G?andu jing?ad ukoll li l-fatt li l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva jafferma mill-?did l-e?istenza ta' din il-mar?ni ta' diskrezzjoni ta' l-Istati Membri, billi jispe?ifika li huma g?andhom il-kompetenza li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet u l-limiti ta' l-e?enzjoni li jibbenefikaw minnha l-log?ob ta' l-azzard u tal-flus, ma jpo??ix fid-dubju din l-interpretazzjoni. Fil-fatt, peress li dan il-log?ob huwa, b?ala regola ?enerali, e?enti mill-VAT, kull operatur ta' dan il-log?ob jista' jinvoka direttament l-imsemmija e?enzjoni meta l-Istat Membru kkon?ernat irrinunzja milli je?er?ita l-kompetenzi mog?tija lilu espli?itament mill-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva jew naqas milli je?er?ita tali kompetenzi.

36 G?andu ji?i kkonstatat, barra minn hekk, li dak li huwa applikabbli g?all-ka? fejn Stat Membru ma e?er?itax il-kompetenzi mog?tija lilu mill-Artikolu 13B tas-Sitt Direttiva g?andu jg?odd *a fortiori* g?all-ka? meta fl-e?er?izzju ta' l-imsemmija kompetenzi, Stat Membru adotta dispo?izzjonijiet nazzjonali li mhumiex kompatibbli ma' din id-Direttiva.

37 Minn dan jirri?ulta li, hekk kif osservat l-Avukat ?enerali fil-punt 72 tal-konklu?jonijiet tag?ha, meta, b?al fil-kaw?i prin?ipali, il-kundizzjonijiet jew il-limiti li g?alihom Stat Membru jissu??etta l-benefi??ju ta' l-e?enzjoni mill-VAT g?al-log?ob ta' l-azzard jew tal-flus huma kuntrarji g?all-prin?ipju ta' newtralità fiskali, l-imsemmi Stat Membru ma jistax jibba?a ru?u fuq tali kundizzjonijiet jew limiti sabiex ji??ad lil operatur ta' tali log?ob l-e?enzjoni li dan jista' le?ittament jitlob ta?t is-Sitt Direttiva.

38 G?aldaqstant, ir-risposta g?at-tielet domanda fil-kaw?a C-453/02 u g?at-tieni domanda fil-kaw?a C-462/02 g?andha tkun li l-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva g?andu effett dirett, fis-sens li jista' ji?i invokat minn operatur ta' log?ob jew ta' apparati g?al-log?ob ta' l-azzard quddiem il-qrati nazzjonali sabiex ti?i esklu?a l-applikazzjoni tar-regoli ta' dritt nazzjonali li mhumiex kompatibbli ma' din id-dispo?izzjoni.

Fuq l-effett *ratione temporis* ta' din is-sentenza

39 Fl-osservazzjonijiet orali tieg?u, il-Gvern ?ermani? invoka l-possibbiltà g?all-Qorti tal-?ustizzja, fil-ka? li hija tqis li le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik in kwistjoni fil-kaw?i prin?ipali hija inkompatibbli mas-Sitt Direttiva, li tillimita l-effetti *ratione temporis* ta' din is-sentenza.

40 Sabiex isostni t-talba tieg?u, l-imsemmi Gvern, minn na?a, ?ibed l-attenzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja g?all-konsegwenzi finanzjarji dannu?i li jkollha sentenza li tikkonstata l-inkompatibbiltà ta' dispo?izzjoni b?al dik ta' l-Artikolu 4(9) ta' l-UStG mas-Sitt Direttiva. Min-na?a l-o?ra, huwa sostna li l-a?ir adottat mill-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej wara s-sentenza tal-5 ta' Mejju 1994, Glawe (C-38/93, ?abra p. I-1679) kien wassal lir-Repubblika Federali tal-?ermanja tikkunsidra li l-Artikolu 4(9) ta' l-UStG kien konformi mas-Sitt Direttiva.

41 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li, skond ?urisprudenza kostanti, l-interpretazzjoni li l-Qorti tal-?ustizzja tag?ti ta' regola ta' dritt Komunitarju, fl-e?er?izzju tal-kompetenza mog?tija lilha mill-Artikolu 234 KE, tikkjarifika u tippre?i?a t-tifsira u l-portata ta' din ir-regola, hekk kif g?andha jew kellha tinftiehem u ti?i applikata sa mill-waqt tad-d?ul tag?ha fis-se??. Minn dan jirri?ulta li r-regola hekk interpretata tista' u g?andha ti?i applikata mill-qorti anke g?al relazzjonijiet legali mnissla u kkostitwiti qabel is-sentenza li tidde?iedi fuq it-talba g?al interpretazzjoni, sakemm minbarra dan, il-kundizzjonijiet li jippermettu li titressaq quddiem il-qrati kompetenti kaw?a dwar l-applikazzjoni ta' l-imsemmija regola huma sodisfatti (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-11 ta' Awwissu 1995, Roders *et*, C-367/93 sa C-377/93, ?abra p. I-2229, punt 42, u tat-3 ta' Ottubru 2002, Barreira Pérez, C-347/00, ?abra p. I-8191, punt 44).

42 Huwa biss e??ezzjonalment li l-Qorti tal-?ustizzja tista', skond il-prin?ipju ?enerali ta' ?ertezza legali inerenti fis-sistema ?uridika Komunitarja, ti?i mwassla li tillimita l-possibbiltà g?al kull min huwa kkon?ernat li jinvoka dispo?izzjoni li hija interpretat sabiex jikkontesta relazzjonijiet legali stabbiliti *bona fede* (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-23 ta' Mejju 2000, Buchner *et*, C-104/98, ?abra p. I-3625, punt 39, u Barreira Pérez, i??itata iktar 'il fuq, punt 45).

43 Rigward il-kaw?i prin?ipali, g?andu ji?i kkonstatat, fl-ewwel lok, li l-a?ir tal-Kummissjoni wara s-sentenza Glawe, i??itata iktar 'il fuq, ma jistax ji?i validament invokat b'sostenn g?all-argument li l-Artikolu 4(9) tal-UStG seta' ra?onevolement jitqies b?ala konformi mas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, il-kaw?a li tat lok g?all-imsemmija sentenza kienet ittrattat biss l-iffissar tal-ba?i taxxabbli tal-fatturat

mill-operazzjoni ta' magni g?al-log?ob u bl-ebda mod ma kienet tirrigwarda d-differenza ta' trattament stabbilita b'mod ?enerali mil-le?i?lazzjoni ?ermani?a fil-qasam tal-VAT bejn il-ka?inò pubbli?i awtorizzati u l-operaturi l-o?ra tal-log?ob ta' l-azzard.

44 G?andu ji?i mfakkar, fit-tieni lok, li l-konsegwenzi finanzjarji li jistg?u jirri?ultaw g?al Stat Membru minn sentenza mog?tija b'mod preliminari ma ji??ustifikawx, minnhom infushom, il-limitazzjoni ta' l-effetti *ratione temporis* ta' din is-sentenza (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Roders *et*, punt 48, u Buchner *et*, punt 41).

45 G?aldaqstant, m'hemmx lok li l-effetti tal-kaw?a pre?enti ji?u limitati *ratione temporis*.

Fuq l-ispejje?

46 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi li:

1) **L-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill Nru 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li huwa jipprekludi le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprovdi li l-operazzjoni tal-log?ob u ta' l-apparati g?al-log?ob ta' l-azzard hija e?enti mill-VAT meta din issir fil-ka?inò pubbli?i awtorizzati, filwaqt li l-e?er?izzju ta' din l-istess attività minn operaturi g?ajr milli l-operaturi ta' tali ka?inò ma jibbenefikax minn din l-e?enzjoni.**

2) **L-Artikolu 13B(f) tas-Sitt Direttiva Nru 77/388 g?andu effett dirett, fis-sens li jista' ji?i invokat minn operatur ta' log?ob jew ta' apparati g?al-log?ob ta' l-azzard quddiem il-qrati nazzjonali sabiex ti?i esklu?a l-applikazzjoni tar-regoli ta' dritt nazzjonali li mhumiex kompatibbli ma' din id-dispo?izzjoni.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-?ermani?.